

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

М.Н. Курко

2016р.

**ПРОГРАМА
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ АБІТУРІЄНТІВ
З базовою освітою
Молодший спеціаліст (відповідного напрямку)
До освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр
За напрямом «Право»**

Схвалено на засіданні кафедри
історії та теорії держави і права
Протокол № 9 від 14.01.2016р.
Завідувач кафедри
Подоляка А.М.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета програми вступних випробувань для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності «Право» – виявити рівень засвоєння знань та вмінь, визначених галузевими стандартами вищої освіти.

Програма вступних випробувань побудована за синтетичним міжпредметним принципом і охоплює питання, що в рамках освітньо-професійної програми підготовки «молодшого спеціаліста» визначають наявність у випускника здібностей виконувати функції, визначені освітньо-кваліфікаційною характеристикою «молодшого спеціаліста»: аналітичну, нормопроектну, організаційну, обліково-статистичну, контрольну, а також умінь аналізувати наукову інформацію, розробляти рекомендації щодо впровадження результатів досліджень, нормативні документи, тощо.

Програма вступних випробувань включає в себе питання з нормативних фахових дисциплін, фактично вивчених випускниками освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за напрямом підготовки «Право»:

- теорія держави і права;
- конституційне право;
- адміністративне право;
- цивільне право;
- сімейне право;
- кримінальне право;
- трудове право.

1. ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Типологія держав. Історичні типи держав. Види історичних типів держав. Функції держави. Поняття функції держави, форми і методи їх здійснення. Види функцій держави.

Поняття і елементи форми держави. Поняття державного правління. Історичні види державного правління. Види форм державного правління сучасних держав. Поняття державного устрою. Історичні види державного устрою. Види устрою сучасних держав. Поняття державного режиму. Основні види державних режимів. Сучасні державні режими.

Поняття механізму держави і його структура. Поняття апарату держави. Принципи і риси апарату держави соціально-демократичної орієнтації.

Поняття і елементи політичної системи суспільства. Поняття механізму політичної влади і політичного опору. Місце держави у політичній системі суспільстві.

Основні концепції держави. Теорія правової держави. Основи концепції правової держави. Теорія держави загального благоденства. Теорія еліт. Фашистські ідеї державності. Теорія національної держави.

Поняття, сутність і походження права. Поняття і ознаки об'єктивного юридичного права. Поняття соціальної норми. Поняття функцій права та їх види. Поняття принципів права. Види принципів права. Поняття правосвідомості. Структура правосвідомості. Поняття правоутворення. Генезис права. Утворення окремого нормативно-правового акта. Фактори, що впливають на правоутворення. Поняття правотворчості. Основні принципи правотворчості. Види правотворчості. Правотворчий процес: поняття та стадії.

Форми (джерела) права. Поняття форми права. Види зовнішніх форм права. Юридичні властивості нормативно-правових актів. Дія нормативно-правових актів у часі, у просторі, за колом осіб.

Система права і система законодавства. Правова система і система права. Система законодавства. Поняття системи законодавства. Поняття структури системи законодавства. Поняття систематизації законодавства. Види (способи) систематизації законодавства.

Загальна характеристика норми. Поняття правової норми. Ознаки правової норми. Форма викладу правових норм у статтях нормативно-правових актів.

Загальна характеристика законності. Поняття і значення законності. Основні принципи законності у державі соціально-демократичної орієнтації. Гарантії законності.

Поняття реалізації правових норм. Форми реалізації правових норм. Загальна характеристика застосування правових норм. Загальна характеристика тлумачення правових норм. Поняття тлумачення - уясування правових норм. Поняття тлумачення - роз'яснення правових норм.

Загальна характеристика правопорушення. Структура (елементи) правопорушення. Поняття юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Інші заходи державного примусу. Принципи юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Стадії юридичної відповідальності.

2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Поняття громадянства України. Єдність і відмінність понять «людина», «особа», «громадянин». Набуття та припинення громадянства України.

Поняття та форми здійснення народного суверенітету. Безпосередня й представницька демократія. Поняття референдуму, види референдумів в Україні. Засади виборчого права й види виборчих систем. Виборча система України.

Конституційний принцип поділу державної влади. Система органів державної влади за Конституцією України. Правовий статус і повноваження Верховної Ради України. Вибори народних депутатів, статус народних депутатів України. Президент України, його повноваження.

Центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи виконавчої влади. Поняття місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування в Україні.

Судова влада в Україні. Конституційний Суд України. Система судів загальної юрисдикції за Конституцією України.

Поняття та система правоохоронних органів в Україні, їхні завдання. Правовий статус міліції. Правовий статус Служби безпеки України.

Прокуратура України, її повноваження за Конституцією України та в перехідний період. Місце адвокатури в захисті прав людини.

3. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Поняття адміністративного права. Предмет правового регулювання. Види, ознаки та особливості відносин, що регулюються адміністративним правом. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Соціальна природа та завдання адміністративного права. Адміністративне право як регулятор управлінських відносин.

Поняття та особливості адміністративно-правових норм. Норми адміністративного права як різновид соціальних норм і як правила поведінки. Структура і види адміністративно-правових норм. Джерела адміністративного права та їх класифікація. Систематизація норм адміністративного права.

Загальне поняття управління, його зміст. Походження й значення понять "організація" та "управління". Види управління. Мета та зміст управлінської діяльності. Об'єкт і суб'єкт управління. Управлінська система та її елементи. Поняття та види принципів управління. Класифікація методів управління. Правове регулювання як важливий різновид організаційно-розпорядчих методів управління. Правові форми управління.

Конституційний статус Президента України. Повноваження Президента України як глави у сфері виконавчої влади. Компетенція Президента України щодо формування органів виконавчої влади та визначення змісту їх функціонування.

Секретаріат Президента України, його адміністративно-правовий статус. Завдання, функції та структура Секретаріату Президента України.

Поняття органу виконавчої влади, його місце в системі політичної організації суспільства. Зміст адміністративно-правового статусу органу виконавчої влади. Органи виконавчої влади як різновид державних органів, їх якісні ознаки. Види і система органів виконавчої влади в Україні. Органи виконавчої влади і органи державного управління: співвідношення понять.

Поняття професійної служби. Поняття державної служби і державних службовців. Проходження служби в державних органах. Відповідальність державних службовців.

Поняття індивідуальних суб'єктів адміністративного права. Загальна і спеціальна правосуб'єктність індивідуальних суб'єктів адміністративного права.

Громадяни як індивідуальні суб'єкти адміністративного права. Загальний адміністративно-правовий статус громадян України як суб'єктів адміністративного права.

Адміністративно-правовий захист прав і законних інтересів особи. Способи захисту прав і свобод громадян у сфері діяльності виконавчої влади. Право на адміністративну скаргу. Право на судовий захист. Право на відшкодування збитків, заподіяних незаконними діями органів виконавчої влади та їх посадових осіб.

Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян. Порядок державної реєстрації політичних партій і громадських організацій.

Поняття організації. Види організацій. Зміст адміністративно-правового статусу організацій. Адміністративна правосуб'єктність, порядок утворення та легалізації організації. Припинення діяльності організації. Цілі, структура і види діяльності організацій. Права й обов'язки організацій. Адміністративно-правові гарантії діяльності організацій.

Поняття та види форм управлінської діяльності. Загальна характеристика форм управлінської діяльності. Співвідношення форм управлінської діяльності з функцією управління.

Поняття адміністративного акту (юридичного акту управління). Ознаки адміністративного акту. Походження, особливості та юридичне значення правових актів управління. Види актів виконавчої влади. Відмінність актів виконавчої влади від актів інших органів.

Порядок підготовки, прийняття, вступу в силу адміністративних актів.

Поняття та види методів здійснення управління. Загальна характеристика методів здійснення управління. Методи прямого і непрямого (опосередкованого) керівництва. Значення методів здійснення управління. Співвідношення форм та методів здійснення управління. Субординація та координація.

Переконання - основний метод у діяльності виконавчої влади. Організаційні та правові форми переконання. Заохочення в діяльності виконавчої влади та його види.

Поняття і види примусу. Примус у діяльності виконавчої влади.

Поняття та види спеціального адміністративно-правового режиму. Надзвичайні ситуації. Правовий режим надзвичайних ситуацій. Порядок введення, продовження, припинення режиму надзвичайного стану. Сутність режиму надзвичайного стану. Обмеження прав громадян і організацій в режимі надзвичайного стану, покладення на них додаткових обов'язків. Зміни в державних органах, статусі державних службовців, у системі адміністративного примусу в режимі надзвичайного стану.

Поняття режиму секретності. Правові підстави режиму секретності. Особливості адміністративно-правового статусу посадових осіб, що мають причетність до державної таємниці.

Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Мета й принципи адміністративної відповідальності. Місце та значення адміністративної відповідальності в системі юридичної відповідальності. Нормативна, фактична й процесуальна підстави.

Законодавство про адміністративні правопорушення, його завдання і система. Поняття й ознаки адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення. Характеристика елементів складу адміністративного правопорушення.

Поняття та система адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень. Органи, уповноважені накладати адміністративні стягнення.

Поняття та принципи адміністративного процесу. Особливості адміністративного процесу. Співвідношення адміністративного процесу з адміністративно-процесуальним правом. Нормативно-правові підстави адміністративного процесу. Зміст адміністративного процесу. Адміністративно-процесуальні відносини, їх суб'єкти та види.

Поняття адміністративного провадження. Види адміністративних проваджень. Основні риси, принципи та структура адміністративної юрисдикції.

Поняття провадження у справах про адміністративні правопорушення, його завдання та принципи. Обставини, що виключають провадження у справі. Учасники провадження. Докази в провадженні. Строки в провадженні. Заходи адміністративно-правового примусу.

Законність як принцип діяльності виконавчої влади. Поняття, сутність, мета і значення законності. Поняття та характеристика способів забезпечення законності в діяльності виконавчої влади. Форми контролю та нагляду, відмінність між ними.

Поняття, завдання і види контролю. Державний контроль та його види. Президентський контроль. Контроль органів законодавчої влади.

Адміністративний нагляд. Види адміністративного нагляду. Зміст адміністративного нагляду. Суб'єкти, що здійснюють адміністративний нагляд.

Характеристика управління економікою України на сучасному етапі. Органи управління у сфері економіки. Управління промисловістю. Управління агропромисловим комплексом.

Загальна характеристика нормативно-правових актів про оборону України. Система й адміністративно-правові повноваження державних органів у сфері оборони.

Загальна характеристика адміністративно-правового регулювання у сфері юстиції. Адміністративно-правовий статус органів юстиції. Основні функції та повноваження органів юстиції.

4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Предмет, метод, принципи, функції та система цивільного права України. Цивільне право як навчальна дисципліна. Поняття, структура та загальні засади цивільного законодавства. Види актів цивільного-законодавства України. Цивільно-правові норми: види, характеристика. Договір в системі цивільного законодавства. Міжнародні договори в системі законодавства України.

Поняття, особливості, види суб'єктів цивільних прав. Поняття, види цивільно-правових обов'язків. Суб'єктивне цивільне право і суб'єктивний цивільно-правовий обов'язок. Види цивільно-правових обов'язків.

Фізичні особи як суб'єкти цивільних відносин: поняття, способи індивідуалізації.

Цивільна правоздатність: поняття, виникнення і припинення, зміст. Дієздатність фізичних осіб. Види дієздатності, обсяг дієздатності неповнолітніх.

Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Наслідки появи таких осіб.

Суть та завдання опіки і піклування. Суб'єкти опіки і піклування.

Фізична особа-підприємець: поняття, правова регламентація діяльності.

Поняття, ознаки, порядок утворення юридичної особи. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичних осіб. Майнові та немайнові права юридичної особи. Органи управління.

Види юридичних осіб. Припинення діяльності, реорганізація та ліквідація юридичних осіб: поняття, способи, правові наслідки.

Цивільна правосуб'єктність держави. Відповідальність за зобов'язаннями держави, АРК, територіальних громад.

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Поняття речі, класифікація та правовий режим речей. Інші об'єкти цивільних прав та обов'язків.

Особисті немайнові права фізичних осіб, їх види. Особливості їх здійснення та захисту.

Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів. Поняття, зміст та види право чину. Вимоги щодо чинності. Підстави та правові наслідки визнання правочину недійсним. Нікчемні, оспорюванні, фіктивні та удавані правочини.

Поняття, принципи та способи здійснення цивільних прав і виконання обов'язків. Межі здійснення прав. Зловживання правом та його наслідки.

Поняття, підстави виникнення представництва, його види, зміст та форма. Довіреність: поняття, зміст, форма.

Поняття, значення, види строків та термінів у цивільному праві. Порядок їх обчислення. Позовна давність та її види. Обчислення та перебіг строку позовної давності. Сплив строку позовної давності. Вимоги на які позовна давність не поширюється.

Поняття та суб'єкти права на захист. Способи захисту цивільних прав. Органи, що здійснюють захист цивільних прав. Самозахист цивільних прав. Особливості захисту особистих немайнових прав.

Поняття, значення, функції, особливості цивільно-правової відповідальності. Цивільне правопорушення. Умови (підстави) настання, форми та види цивільно-правової відповідальності.

Поняття власності та права власності. Зміст права власності, форми власності. Способи набуття та припинення, межі його здійснення. Речові права.

Поняття, зміст права приватної власності. Межі здійснення права приватної власності. Суб'єкти, об'єкти права приватної власності. Підстави виникнення та припинення права приватної власності.

Поняття та характеристика права власності юридичних осіб.

Поняття та правовий режим майна права державної, комунальної власності.

Поняття, види, характеристика прав на чуже майно. Сервітути. Види сервітутів. Поняття права володіння. Співвідношення володіння і права власності. Правовий захист володіння.

Поняття інтелектуальної власності. Авторські та суміжні права, їх суб'єкти. Зміст і межі суміжних прав. Захист авторських і суміжних прав.

Право власності на об'єкти промислового використання. Поняття, види, суб'єкти та об'єкти.

Правові засади індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг: поняття, види, правова охорона.

Основні засади, система способів захисту права власності. Віндикаційний та негаторний позов. Позов про визнання права власності, інші способи захисту. Особливості захисту інтелектуальної власності.

Поняття та види спадкування. Спадщина. Спадкове правонаступництво. Спадкоємство за законом (характеристика). Спадкоємство за заповітом (характеристика). Поняття, форма, свобода заповіту. Обов'язкова частка.

Здійснення права на спадкування. Спадкова трансмісія. Оформлення спадкових прав. Спадковий договір.

Поняття і система зобов'язань. Підстави виникнення і припинення зобов'язань.

Поняття, функції, зміст, форма договору. Поняття та суть свободи договору. Система цивільно-правових договорів. Договірна дисципліна.

Виконання зобов'язань: поняття, способи характеристика.

Поняття і види способів забезпечення виконання зобов'язань. Характеристика способів забезпечення.

Поняття, способи припинення зобов'язань та їх характеристика.

Загальна характеристика, договорів про передачу майна у власність. Види договорів та їх характеристика.

Договори про передачу об'єктів цивільних прав у тимчасове користування: поняття, види, їх характеристика. Характеристика видів договорів про передачу майна у тимчасове користування.

Договори по виконанню робіт: поняття. Характеристика видів договорів по виконанню робіт.

Договори по наданню послуг: поняття. Характеристика видів договорів по наданню послуг.

Поняття та особливості договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Поняття та види ліцензії.

Договори, направлені на заміну особи в зобов'язанні: поняття, сторони. Правова регламентація заміни осіб.

Поняття, особливості, види договорів про спільну діяльність, їх характеристика.

Поняття, основні ознаки та види недоговірних зобов'язань. Характеристика видів.

Поняття, елементи та підстави виникнення зобов'язань з відшкодування шкоди. Система деліктних зобов'язань. Характеристика їх видів.

5. СІМЕЙНЕ ПРАВО

Поняття, предмет сімейного права. Поняття сім'ї. Правове регулювання сімейних відносин.

Поняття, умови державна реєстрація шлюбу. Підстави та правові наслідки недійсності шлюбу.

Майнові, особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Аліментні обов'язки подружжя і колишнього подружжя. Шлюбний договір: зміст, форма, строк, умови.

Припинення шлюбу. Поновлення шлюбу. Встановлення режиму окремого проживання подружжя та його правові наслідки.

Визначення походження дитини. Оспорювання батьківства та материнства. Майнові та особисті немайнові права батьків і дітей, інших членів сім'ї та родичів. Позбавлення та поновлення батьківських прав. Обов'язки батьків, дітей, інших членів сімей та родичів по взаємному утриманню.

Поняття, умови, порядок та правові наслідки усиновлення. Неповне усиновлення. Визнання усиновлення недійсним. Скасування усиновлення, опіки і піклування над дітьми, та правові наслідки такого скасування. Патронат.

Порядок укладання та розірвання шлюбів між громадянами України та іноземцями, або особами без громадянства. Порядок визнання шлюбів, що укладені за межами України. Порядок усиновлення дітей, ускладнений іноземним елементом.

6. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Кримінальне право: поняття, предмет, метод, завдання та функції. Місце кримінального права в системі права. Система кримінального права. Кримінально-правові відносини, їх склад.

Принципи кримінального права: поняття, значення, система, їх роль в реалізації завдань кримінального права.

Кримінальний закон: поняття, ознаки, структура. Імплементация норм міжнародного права у кримінальне законодавство України.

Структура, зміст і призначення кримінально-правової норми. Співвідношення норми і статті кримінального закону. Дія кримінального закону в часі, просторі та за колом осіб. Правові наслідки засудження особи за межами України.

Поняття злочинів проти волі, честі та гідності особи, їх види і загальна характеристика.

Поняття злочинів проти статевої свободи, їх особливості. Відмінність зґвалтування від суміжних складів злочинів.

Поняття злочинів проти статевої недоторканості неповнолітніх.

Поняття і види злочинів проти виборчих прав громадян. Поняття і види злочинів проти трудових прав громадян. Поняття і види злочинів у сфері охорони права на об'єкти інтелектуальної власності.

Поняття і характеристика злочинів, що посягають на інші особисті права і свободи громадян.

Поняття і види злочинів проти сім'ї. Поняття злочинів проти свободи совісті.

Поняття і види злочинів проти власності. Корисливі злочини, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб, їх загальна характеристика.

Поняття та значення об'єктивної сторони злочину. Зміст об'єктивної сторони злочину. Ознаки об'єктивної сторони злочину.

Поняття суб'єкта злочину, його ознаки. Поняття неосудності. Кримінально - правові наслідки вчинення суспільне небезпечного діяння неосудною особою. Поняття обмеженої осудності, її кримінально - правове значення.

Поняття і мета застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування, їх юридична природа. Підстави, умови і порядок застосування, а також продовження, змінення та припинення застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування.

Поняття і значення суб'єктивної сторони злочину, її обов'язкові та факультативні ознаки.

Поняття вини. Форми вини за кримінальним правом, їх значення для кваліфікації злочину і призначення покарання.

Поняття умислу. Інтелектуальний і вольовий критерій умислу. Види умислу: кваліфікація за різними підставами. Прямий і побічний умисел.

Стадії злочину. Поняття і види незакінченого злочину. Кваліфікація незакінченого злочину. Поняття готування до злочину. Поняття замаху на злочин. Види замахів. Добровільна відмова від злочину. Дійове каяття, його відмінність від добровільної відмови від вчинення злочину.

Поняття і значення співучасті в кримінальному праві. Види співучасників злочину. Форми співучасті, критерії їх виділення, значення для кваліфікації дій співучасників.

Поняття множинності злочинів. Відмежування множинності злочинів від одиничних злочинів. Види множинності злочинів.

Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття, значення, види, загальна характеристика.

Поняття й ознаки покарання, його відмінність від інших заходів державного примусу та громадського впливу. Мета покарання.

Загальні засади і принципи призначення покарання. Обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання, їх види, класифікація, характеристика і значення. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Звільнення від покарання та його відбування: поняття, значення, підстави, види, їх загальна характеристика.

Судимість: поняття, сутність і значення цього інституту. Кримінально-правові наслідки судимості. Загально-правові наслідки судимості. Погашення і зняття судимості. Умови і строки погашення судимості.

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Види, зміст, підстави умови і порядок застосування.

Поняття злочинів проти основ національної безпеки України, їх види і загальна характеристика.

Поняття злочинів проти життя. Поняття вбивства, його ознаки та види. Умисне вбивство без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин. Умисне вбивство за обтяжуючих обставин.

Поняття злочинів проти волі, честі та гідності особи, їх види і загальна характеристика.

Поняття злочинів проти статевої свободи, їх особливості. Відмінність згвалтування від суміжних складів злочинів.

Поняття і види злочинів проти виборчих прав громадян. Поняття і види злочинів проти трудових прав громадян. Поняття і види злочинів у сфері охорони права на об'єкти інтелектуальної власності.

Поняття і види злочинів проти власності. Корисливі злочини, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб, їх загальна характеристика.

Поняття злочинів у сфері господарської діяльності. Поняття і види злочинів у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України.

Поняття і види злочинів проти довкілля. Поняття і види злочинів проти екологічної безпеки. Поняття і види злочинів у сфері земле використання, охорони надр, атмосферного повітря. Повітря і види злочинів у сфері водних ресурсів.

Поняття і види злочинів у сфері лісокористування, захисту рослинного та тваринного світу.

Поняття і види злочинів проти громадської безпеки. Створення злочинної організації, терористичної групи та інших злочинних об'єднань, участь у них та у злочинних, що вчиняються ними чи пов'язані з ними. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами.

Поняття і загальна характеристика злочинів проти безпеки виробництва. Поняття і види злочинів у сфері безпеки праці. Інші злочини у сфері безпеки виробництва.

Поняття та система злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини, що посягають на безпеку руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.

Поняття і система злочинів проти громадського порядку та моральності. Злочини проти громадського порядку.

Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.

Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Поняття і види злочинів у сфері службової діяльності. Зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень.

Поняття і система злочинів проти правосуддя. Злочини, які посягають на конституційні принципи діяльності органів досудового слідства, дізнання, прокуратури і суду. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини).

Поняття і система злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

7. ТРУДОВЕ ПРАВО

Поняття, принципи, джерела трудового права України. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України.

Колективний договір. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Трудові правовідносини.

Умови та порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час і його види. Скорочений і неповний робочий час. Поняття і види часу відпочинку. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх.

Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Види дисциплінарних стягнень. Порядок накладання і зняття дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну з їх вини підприємству. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів.

Структура тестового завдання

Вступне випробування проводиться письмово у вигляді тесту закритого типу. Тестове вступне випробування складається з 10 завдань, кожне з яких оцінюється в 20 балів за правильну відповідь. Таким чином, за правильні відповіді на всі питання абітурієнт може отримати максимальну кількість - 200 балів. Час виконання завдань – 30 хвилин.

Критерії оцінювання тестових завдань

Критерії оцінювання тестових вступних випробувань абітурієнтів старших курсів в 200 бальній шкалі.

Максимальна можлива сума набраних балів становить 200.

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Нормативи оцінювання

Кількість вірних відповідей	Оцінка (кількість балів)
1-4	до 100
5	100
6	120
7	140
8	160
9	180
10	200

Приклад тестового завдання

1. Визначте, яке місто відповідно до Конституції України має спеціальний статус:

- А) Сімферополь,
- Б) Севастополь,
- В) Львів,
- Г) Донецьк,

2. Визначте, яка теорія походження держави пояснює її появу розвитком шлюбно-сімейних відносин і поширення цих відносин на все суспільство:

- А) договірна;
- Б) патріархальна;
- В) психологічна;
- Г) соціально-економічна (марксистська).

3. Визначте, до якої групи прав людини відноситься право на недоторканість житла:

- А) особисті (громадські) права;
- Б) політичні права;
- В) соціально-економічні права;
- Г) культурні права.

4. Визначте, який суд є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції:

- А) Конституційний Суд України;
- Б) Вищий адміністративний суд України;
- В) Апеляційний суд України;
- Г) Верховний Суд України.

5. Визначте, у якому варіанті відповіді правильно вказано час, з якого фізична особа набуває повної цивільної дієздатності:

- А) з моменту народження;
- Б) з часу реєстрації шлюбу фізичної особи, яка не досягла повноліття;
- В) з моменту досягнення особою шістнадцяти років;
- Г) з моменту отримання особою повної загальної середньої освіти.

6. Визначте, яка особа має право бути членом політичної партії в Україні:

- А) громадянин України, 28 років, працює лікарем у державній поліклініці;
- Б) громадянка України, 17 років, студентка педагогічного коледжу;
- В) громадянин Росії, 32 роки, працює в Україні дизайнером;
- Г) громадянка України, 25 років, слідчий районної прокуратури.

...

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К., 1997. (зі змінами та доповненнями).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – К.: Юрінком Інтер, 2010.
3. Кодекс про адміністративне судочинство України. – К.: Юрінком Інтер, 2010.
4. Європейська конвенція Про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. – 1997.- № 3 . «вкладка».
5. Цивільний кодекс України. – К.: Юрінком Інтер, 2010.
6. Сімейний кодекс України. – К.: Юрінком Інтер, 2010..
7. Кримінальний кодекс України. – К.: Алерта - 2014 – 188 с..
8. Цивільний процесуальний кодекс України. – К.: Юрінком Інтер, 2010.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України. – К.: Алерта - 2014.
10. Про громадянство України: Закон України від 18 жовтня 2001р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про правовий статус іноземців: Закон України від 4 лютого 1994 р // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992р.// Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Про всеукраїнський та місцеві референдуми: Закон України від 3 липня 1991р.// Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
16. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
17. Про об'єднання громадян: Закон України від 16 червня 1992р.// Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
19. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 19 грудня 1992р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р. № 2453-VI // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
26. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

27. Закон України Про охорону праці: від 14 жовтня 1992р// Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
28. Про зайнятість населення: Закон України від 1 березня 1991р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
29. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
30. Про організації роботодавців: Закон України від 24 травня 2001 р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Спеціальна література

1. Бойко М.Д. Трудове право України: навч. посіб.. — Видання 2-ге, доп. і переробл. — К. : Атіка, 2008. — 316с.
2. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підруч. / Вид. 4-те, стер. — К.: Вікар, 2006. — 725 с.
3. Грузінова Л. П., Короткій В. Г. Трудове право України: Навч посіб. - К.: МАУП, 2003. - 128 с.
4. Трачук П.А. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Навчальний посібник, Чернівці, 2007.
5. Бортник В.А. Адміністративне право України, навчальний посібник ВД «Персонал» МАУП, 2012.
6. Аверьянов В.Б. Адміністративне право України. Адміністративний курс у двох томах, юридична думка К. 2009.
7. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л., Конституційне право України. Підручник — Правова єдність К. 2010.
8. Карлицький С. М. Трудове право України : Навч. посіб. / С. М. Карлицький. — К. : Прецедент, 2004. — 216 с.
9. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: Підручник. — 2-ге вид., переробл. і доп. — Харків: Видавництво «ФІНН», 2009. — 728 с.
10. Загальна декларація прав людини (ООН, 1948 р.) // Основи загальної теорії права та держави / За ред. П.М. Рабіновича. - К., 1994.
11. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. — К.: Атіка, 2005.
12. Цвік М.В., Петришин ред. «Загальна теорія держави і права » Підручник .- Харків: Право, 2011 р.- 584 с.
13. Права людини і громадянина: навч. посібник. За ред. А.Колодія, А.Олійника. - К.: Юрінком Інтер, 2004.
14. Сержогін С.В. Верховенство право в Україні : Проблеми розуміння та застосування : монографія , Дніпропетровськ . Видавництво « Грані », 2014 р.
15. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: 4-те видання Підручник. - Київ: Алерта , 2013.- 524 с.
16. Нор В., Стецюк П. Конституція - Основний Закон України. В запитаннях і відповідях. Навчальний посібник з основних положень Конституції України. - Львів-Київ, 1996.
17. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник. За ред. А.Колодія, А.Олійника. - К.: Юрінком Інтер, 2004.
18. Конституційне право України: підручник. За ред. О.Фрицького. - К.: Юрінком Інтер, 2004.

19. Чинне законодавство України з питань регулювання цивільних та сімейних правовідносин.
20. Цивільне право України: підручник. За ред. Дзери О.В., Кузнєцової. –К., Юрінком Інтер, 2010.
21. Сімейне право України: підручник. За ред. В.Борисової, І.Жилінкової - К.: Юрінком Інтер, 2010.
22. Харитонов Є.О., Саніахметова Н.О. Цивільне право України - Київ, 2003 .
23. Цивільне право України: підручник. За ред. В.Борисової, В.Яроцького, І.Спасибо - Фатєєвої - К.: Юрінком Інтер, 2004.
24. Цивільне право України: підручник. За ред. Дзери О.В., Кузнєцової. –К., Юрінком Інтер, 2005.
25. Сімейне право України: підручник. За ред. В.Борисової, І.Жилінкової - К.: Юрінком Інтер, 2004.
26. Постанови Пленому Верховного Суду України в кримінальних справах. - Київ: Юрінком Інтер, 2010.
27. Кримінальне право України. Загальна частина / А.В. Савченко, Ю. Л. Шуляк. ЦУЛ. 2014 - 156 с.
28. Кримінальне право України. Особлива частина, альбом схем. - К.: Правова Єдність, 2015 – 576 с.
29. Українське кримінальне право. Підручник. Загальна частина / за заг. ред. В.О. Навроцького – К.: Юрінком Інтер, 2013 – 712 с.
30. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник /Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. за заг. ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація – 4 вид. переробл. і доповн. – Х.: Право 2010 – 608 с.
31. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. За ред. проф. С. Яценка - К.: А.С.К., 2002.
32. Науково - практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / За ред. М.І. Мельника, М.І Хавронюка. - К.: "Каннон", "А.С.К.", 2010.
33. Постанови Пленому Верховного Суду України в кримінальних справах. - Київ: Юрінком Інтер, 2010.
34. Кримінальне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. – К.: ЦУЛ, 2013. – 240 с.
35. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта. 2014. – 440 с.
36. Тертишник В.М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта. 2014. – 420 с.
37. Ротань В. Г. Науково-практичний коментар Законодавства України про працю / В. Г. Ротань, І. В. Зуб, О. Є. Сонін ; 11-те вид, доп. та перероб. – К. : Правова єдність, 2010. – 584 с.
38. Сачук О. Потенційні ризики та відповідальність роботодавця / О. Сачук ; О.Сачук // Праця і Закон. – 2010. – №12. – С.23-24.
39. Трудове право України в схемах і таблицях : [Навчальний посібник] / С. М. Прилипко, О.М. Ярошенко та інші. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2010. – 560 с.
40. Трудове право України у запитаннях та відповідях: Навчально-методичний посібник / За ред. В.В. Жернакова. – Х.: «Одіссей», 2010. – 280 с.